

Posudek vedoucí práce na bakalářskou práci Nely Klimešové Komunikační strategie v partnerském vztahu - vztah mezi komunikací a citovou vazbou

Práce se zabývá citovou vazbou v dospělosti a jejím potenciálním vztahem ke komunikačním nebo konfliktním strategiím. Obě části, teoretická a praktická, k sobě jdou a práce působí jako koherentní celek. V empirické části Nela pracovala s již hotovým videomateriálem, ale účastnila se analýz počínaje náročným kódováním partnerských interakcí až po statistické modely.

Teoretická část je zdařilá. Přináší přehledný popis attachmentu v dospělosti a jednotlivých attachmentových stylů, který je zacílený na komunikační specifika, takže velmi dobře připravuje na část praktickou. Nela se většinou daří vypíchnout podstatné věci, ale občas bohužel nastává opak. Především mě mrzí, že je jí nepodařilo reprodukovat naši studii Fišerová et al. (2021), ve které se dají najít pro Nelinu práci velmi důležité výsledky o vztahu attachmentu a komunikačních strategií. Nela si z našeho článku vytáhla něco jiného, a co Fišerové et al. (2021) vyšlo o vztahu attachmentu a komunikace se dozvídáme až v diskuzi, a to ještě jen částečně. Jinak se jí ale podařilo najít řadu jiných aktuálních a relevantních studií a srozumitelně je prezentovat.

Z teorie se Nela následně pokusila odvodit hypotézy. Je chvályhodné, že je vůbec formuluje a navíc přímo odvozuje z teorie, ale ne vždy na sebe hypotézy a citované zdroje dobře sedí.

Zatímco teorie je většinou dobře strukturovaná, jasná a pěkně stylisticky formulovaná, o metodologické části se to dá říct méně. Například Nela popisuje Morenovo psychodrama jako zdroj naší techniky partnerského dramatu, ale nedaří se jí vysvětlit, v čem je naše technika od Morenovy metody odvozena, jak se od něj liší a co z popisovaných charakteristik psychodramatu je pro naši studii vlastně relevantní. Popis je tak výsledně matoucí. Například vysvětluje efekt publika během psychodramatu, ačkoli v naší studii jsme publikum vůbec nevyužívali. Dále Nela například píše, že varianta partnerského dramatu s figurantem není pro její studii podstatná, avšak následně tuto variantu začne podrobně popisovat.

Nedaří se jí také odůvodnit existenci několika kódérů. Důvod je docela jednoduchý, je to pro jednoho moc práce. Nela se do toho ale zamotává, když říká, že „Celkový proces kódování byl prováděn více výzkumníky, jednak kvůli reliabilitě a velkému množství dat a také kvůli sjednocení chápání daných kódů kódéry a následné shodě v těchto kódech.“ (str. 35). Zaměřuje zde jaksi příčinu a následek.

Podobně se jí nepodařilo vysvětlit, k čemu se prováděla kategorizace kódů vedoucí ke komunikačním strategiím. Neslouží „k detailnějšímu popisu“ komunikace partnerů, spíše naopak, k hrubšímu, ale lépe přehlednému popisu, srovnatelnému s jinými pracemi. Neslouží ani k „vysvětlení“, ale spíše představuje způsob měření komunikace, neboli umožňuje kvantifikaci používání komunikačních strategií u jednotlivých participantů. Nela se také nemůže sama rozhodnout, jestli k ověřování hypotéz používá korelace nebo regrese. Empirickou částí se prolíná také občasné nepřesné používání pojmů. Např. komunikační strategie jsme ne„definovali“, ale spíše „identifikovali“, „určili“ nebo „odlišili“.

Co se týče výsledků, Nela provedla korelační analýzu mezi všemi komunikačními strategiemi a oběma škálami attachmentu. Korelační analýza ukazuje, že komunikační strategie jsou na sobě víceméně nezávislé, že jejich používání není silněji vzájemně prokázané. Díky tomu je možné komunikační strategie jako jednotlivé vysvětlující proměnné použít v regresním modelu, kde závislou proměnnou je attachmentová úzkostnost nebo attachmentová vyhubavost. Regresní model bohužel nepotvrdil žádnou signifikantní souvislost komunikační strategie a attachmentu. Ukázal ale, že obě attachmentové škály s věkem rostou u žen (nikoli mužů). Přestože regresní model nepotvrdil signifikantní vztahy mezi komunikací a attachmentem, nehodí se říkat, že hypotézy „byly vyvráceny“, to je moc silné tvrzení na tak problematický výzkum. Nám se je sice nepodařilo potvrdit, ale může to být dáno malým a špatně vybraným vzorkem, chybnou analýzou, špatnými nástroji atd.

Jsem ráda, že Nela v závěru formuluje určité limity práce. Kazí jí to nešikovné výrazy, jako že „vzorek není průkazný“. Diskuze všeobecně, a především její poslední odstavec, je ale pěkná a s jejím obsahem se ztotožňuji.

Nela se práci poctivě věnovala, snažila se naplnit moje představy a požadavky na bakalářskou práci v maximální míře. Výsledek kazí občasné zmatky, nelogičnosti a nepochopení, ale princip studie a její výstup je podle mě dostatečně jasný. Práci hodnotím jako velmi dobrou

Doc. Jitka Lindová, Ph.D.